

nachtrust werd nog voor het ontbijt de noordoostelijke oever van het meer verkend. Hier werden de eerste libellen al gezien, waaronder de rond Koÿceğiz zeer algemene *Aeshna isosceles anthehumeralis*. Waarvan we vele honderden tot niet duizenden individuen waargenomen hebben in twee weken tijd. Ook de volgende dagen bleven we in de omgeving van het Koÿceğiz meer, met als voorlopig hoogtepunt een bootreis over het meer. Tijdens de bootreis werden regelmatig Afrikaanse drieklauw schildpadden gezien. Een tweede boottocht, een dag voor vertrek, was minstens zo avontuurlijk. We vonden op die tocht tientallen larvenhuidjes van *Lindenia tetraphylla* in het waterriet. Maar met een gevaarlijk opstekende storm leek een veilige thuiskomst even een onmogelijkheid.

Tijdens het weekend werd een 'tweedaagse veldtocht' naar de bergen gehouden. Hier zagen we voor het eerst bronlibellen *Cordulegaster's* rondvliegen. Zowel *C. picta* als *C. insignis* (de eerste verwant aan de Gewone bronlibel de tweede aan de Zuidelijke bronlibel) werden in redelijke aantallen waargenomen. In de bergen vonden we verder voor ons gewone soorten als *Libellula depressa* en *Coenagrion puella*.

Uiteindelijk namen we 48 libellensoorten waar. De meest spectaculaire soorten waren: *Anax immaculifrons* – een Aziatische lekker grote keizerlibel – aan de westrand van zijn areaal – en de al eerder genoemde *Lindenia tetraphylla* – een uitzonderlijke fraaie romboutsort –. Al met al is een reis naar Turkije een absolute aanrader. Fantastisch pension, heerlijk eten, aardige mensen en noem maar op. Ook voor vogel-, zweefvliegen-, kranswieren- en reptielen-geïnteresseerden was het een zeer vruchtbare tijd.

Op het moment van dit schrijven zitten we, alle elf, in het vliegtuig terug, en voor de meeste zal dit niet de laatste reis naar Turkije zijn.

Arjan Kop

Libellula Supplement over Turkije

Een paar jaar geleden is de Duitssprakige libellenvereniging (GdO) begonnen met het regelmatig uitbrengen van themanummers van hun tijdschrift 'Libellula'. Zo is er nu een nummer verschenen over de naamgeving van de Europese libellen en een nummer over de Griekse libellenfauna. Onlangs is het werk aan een speciale uitgave over de libellenfauna van Turkije gestart. Turkije is een favoriete vakantiebestemming en er zijn veel mensen die op vakantie in Turkije naar libellen hebben gekeken. Helaas verdwijnen veel van deze waarnemingen in excursieboekjes zonder dat ze ooit gepubliceerd worden. Met de Turkije-editie van het tijdschrift *Libellula* wordt er een poging ondernomen om al deze rondzwervende kennis te bundelen en voor iedereen toegankelijk te maken. Ook NVL-leden kunnen een bijdrage leveren aan deze speciale uitgave. Als je libellenwaarnemingen uit Turkije hebt kan je deze uitwerken tot een artikel of je kan ze gewoon op papier

zetten en opsturen voor het waarnemingenoverzicht wat achterin de uitgave gepubliceerd zal worden. Artikelen kunnen in het Duits, Engels of Frans worden aangeleverd. Het boekje zal op zijn vroegst in 2001 gedrukt worden zodoende kunnen artikelen tot einde komende winter worden ingeleverd.

Meer informatie kan aangevraagd worden bij:
R. Jödicke, Grossenging 14, D-49699 Lindern, r.joedicke@t-online.de

Als je literatuur nodig hebt of andere vragen hebt over libellen activiteiten in Turkije kan je altijd even contact opnemen met mij:

Vincent Kalkman
023-5392820 (thuis)
Kalkman@naturalis.nnm.nl

Habitat Gele rombout versus die van de Gevorkte rombout

Waar de rivier Célé in de Lot uitmondt, even ten westen van Figeac, bevindt zich het dorp Cabrerets dat beroemd is vanwege de grot

Pech-Merle. Hier kan je schitterende prehistorische wandschilderingen bewonderen, maar de Célé en een bijriviertje, de Sagne, zijn tevens rijk aan libellen van stromend water: rheofiele soorten. Al mijn waarnemingen dateren van de laatste dagen van juni tot en met de negende juli 1999 en het was steeds warm en droog, soms met wat bewolking.

Bij de het smalle bijriviertje Sagne vielen vooral de mannetjes Gewone Bronlibel op. Er vlogen ook beekjuffers. Waar deze beek in de Célé uitmondt, vond ik een populatie Witte breedscheenjuffer. Deze soort is veel frequenter dan de Oranje breedscheenjuffer aan (soms snel) stromend water te vinden.

Bij het dammetje aan de Célé, op een keienstrand, zag ik Beekrombout, Gele rombout en Grote tanglibel op de grote keien gaan zitten zonnen. Verspreid over en tussen de stenen, vonden we ook exuviae van de drie soorten. Wat verderop, waar de oever veel dichter en weelderiger begroeid was, vloog de Gevorkte rombout – alleen mannetjes – en merkten we ook een Bronlibel die langdurig heen en weer vloog zonder te gaan rusten. De gevorkte rombout prefereert blijkbaar een dichter begroeid oeverbiotoop dan de Gele rombout, maar gaat evengoed op kleine en beschutte keienstrandjes in de zon zitten. De territoria van de verschillende soorten lijken evenwel niet te overlappen. Ze komen wel op korte afstand naast elkaar voor.

Aan alle types oeverbiotopen, maar steeds laag boven het water en in de zon vliegend, verschenen dan later in de namiddag de mannetjes Schemerlibel, die onvermoeibaar alle uithollingen en onregelmatigheden in de oever inspecteerden.

Tanglibellen waren in Cabrerets niet erg talrijk, maar enkele kilometer stroomopwaarts, bij de middeleeuwse brug van Espagnac, vlogen ze wel in groter aantal. We vonden daar in het begin van juli zowaar 26 larvenhuidjes en drie uitsluitende exemplaren van de Kleine tanglibel en 15 exuviae plus één uitsluiper van de Grote tanglibel. In de oevervegetatie bevonden zich trouwens ook meer dan 20